

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, ... ügyészégi tanácsos által képviselt I. rendű alperes neve(**I. rendű alperes címe**) I. rendű, ... kamarai jogi előadó által képviselt II. rendű alperes neve(**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. június 28. napján meghozott 22.P.22.432/2017/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. és 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 300.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy 1.500.000 forint illetéket az állam visel.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a II. rendű alperes Gazdaságvédelmi Főosztályának II. Osztályán ... számon különösen nagy kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt büntetőeljárás indult. Az eljárás során 2008. november 19-én gyanúsítottként hallgatták ki a felperest. A nyomozás iratainak ismertetésére 2010. március 1. napján került sor. Az I. rendű alperes ... számú vádiratában a felperest két rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 318. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ac) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó, bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett csalás büntetével, két rendbeli a Btk. 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségével és összesen öt rendbeli, a Btk. 274. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetével vádolta. A Fővárosi Törvényszék 24.B.873/2010/223. számú 2011. június 5. napján kelt elsőfokú ítéletével a felperest az ellene emelt vád alól felmentette. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az 5.Bf.296/2015/24. számú végzésével a felperes vonatkozásában az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperes keresetében 14.000.000 forint nem vagyoni kár és annak 2008. november 19-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint 102.418.534 forint vagyoni kár és annak 2017. május 9. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, továbbá a perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket a polgári törvénykönyvről szóló, korábban hatályos

1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-ának, 349. §-ának és 344. §-ának (1) bekezdése alapján. Utóbb keresetét a büntetőeljárásban védelmével kapcsolatban felmerült, a kereset szerint 4.850.000 forintnyi költség összegével leszállította.

Előadta, hogy az I. és II. rendű alperesek jogszabálysértően jártak el vele szemben, mert alaptalan bizonyíték alapján folytatták ellene a büntetőeljárást. Több panaszát és indítványát elutasították, nem tették lehetővé az őt mentő körülmények napvilágra kerülését. Az I. rendű alperes nem tett eleget a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 28. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének. Az eljárás miatt 2009-ben felfüggesztették ügyvédi tevékenységét, a biztosítási intézkedések következtében lefoglalásra került a vagyona. Kifejtette, hogy a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése alapján az elévülés a büntető ügyben hozott jogerős határozat meghozataláig, azaz 2016. június 17. napjáig nyugodott, mert eddig követelését nem tudta érvényesíteni, tekintettel arra, hogy nem tudta pontosan az őt ért kár összegét meghatározni és az eljárás bírósági szakaszában kerültek a bizonyítékok a birtokába. Az egy éves határidő szempontjából a kereset postára adásának dátuma számít, nem pedig a bíróságra érkezés időpontja. Keresetét azonban 2017. június 16-án postára adta. Egyébként pedig 2017. május 9-i levelében fel is szólította az I. rendű alperest kára megtérítésére.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a követelés elévült, mert ha a követelés 2016. június 17-ig nyugodott is, a felperes akkor is csak 2017. június 17. napjáig érvényesíthette volna igényét. Azonban keresete csak 2017. június 19. napján érkezett a bíróságra. Egyebekben vitatta az elévülés felperes által állított nyugvásának tényét, és azt is, hogy bármilyen jogsértő magatartást tanúsított volna.

A II. rendű alperes szintén a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte, elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozva. Kifejtette, hogy a károsult a hatósági eljárás során bekövetkezett kárait a jogsértőnek vélt magatartás bekövetkezésekor nyomban érvényesítheti. Ehhez képest a felperes jóval az elévülési időn túl nyújtotta be keresetét. Érdemben is vitatta a követelést.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint elsődlegesen az elévülés kérdését vizsgálta. A felperes vagyoni kára tekintetében kifejtette, hogy a biztosítási intézkedéssel kapcsolatos károk 2010. február 5-én merültek fel, az ügyvédi tevékenység felfüggesztése és az üzletrész lefoglalása miatt pedig első ízben 2009-ben maradt el jövedelme. Tehát az öt éves elévülési idő 2009-ben, illetve 2010-ben megkezdődött, és ehhez képest legkésőbb 2015. február 5-én lejárt. Alaptalannak találta az elévülés nyugvására történő felperesi hivatkozást. A felperest ugyanis semmi nem akadályozta abban, hogy vagyoni kárigényét érvényesítse. A nem vagyoni kár tekintetében rögzítette, hogy a felperes magát a gyanúsítást is jogellenesnek tartotta, amelyre 2008-ban került sor, a nyomozást pedig 2010-ben zárták le. Így az elévülés legkésőbb 2010-ben megkezdődött, és ehhez képest eltelt az öt éves elévülési idő.

Megjegyezte, hogy a követelés akkor is elévült volna, ha az elévülés nyugodott volna, mivel a keresetlevél csak a másodfokú ítélet meghozatalától számított egy éves határidőn túl, 2017. június 19. napján érkezett a bíróságra. A határidő ugyanis anyagi jogi határidő, ezért a postára adással az nem teljesíthető. A korábban kifejtettek miatt az I. rendű alperes által 2017. május 12-én átvett írásbeli felszólításnak sem tulajdonított jelentőséget.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek történő helyt adást, illetőleg a II. rendű alperes részére megállapított jogtanácsosi munkadíj megfizetésre kötelezésének mellőzését kérte.

Fellebbezésének indokolásában kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság többször indokolatlanul kérte a kereset kiegészítését. Ennek ellenére az ügy érdemi részének tárgyalására egyáltalán nem került sor, az elsőfokú bíróság kizárólag az elévülés kérdésével foglalkozott. Eljárási szabálysértésnek minősül annak figyelmen kívül hagyása is, hogy az alperesek a 9-I. sorszámú végzésben megszabott 15 napos határidőn túl, 2018. február 13-án, illetőleg február 22-én terjesztették elő ellenkérelmüket. Hivatkozott e körben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. §-ára, amely alapján az elsőfokú bíróságnak az elkésett ellenkérelmet el kellett volna utasítania. Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette ítéletében, hogy a másodfokú büntető határozat meghozatalának kelte 2011. június 5. A helyes dátum valójában 2015. június 5. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság – az I. rendű alperes hivatkozását elfogadva – téves álláspontot foglalt el az elévülés kérdésében. Az ugyanis teljesen ésszerűtlen, hogy neki minden alperesi károkozó magatartás után külön keresetet kellett volna benyújtania igénye érvényesítése érdekében. Ez a Ptk. rendelkezéseivel ellentétes értelmezés lenne. Kiemelte, hogy kizárólag a Fővárosi Ítéltábla határozata alapján jutott abba a helyzetbe, hogy polgári jogi követeléseit érvényesítse. A keresetlevél előterjesztésének időpontja tekintetében utalt a Pp. 105. §-ának (4) bekezdésére, és hivatkozott az I. rendű alperes részére küldött írásbeli felszólításra is.

A terhére megállapított perköltség körében előadta, hogy a II. rendű alperes képviselője munkaviszonyban áll a II. rendű alperessel, így rá nem vonatkozik a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: költségrendelet). Részére csak akkor lenne megállapítható munkadíj, ha külön meghatalmazás alapján járt volna el.

Fellebbezési ellenkérelmében az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó eljárási szabályokat betartva jogszerűen állapította meg azt, hogy a felperes kártérítési igénye elévült. A bírói gyakorlatra hivatkozva előadta, hogy elévült követelés esetén a követelés érdemi vizsgálata szükségtelen. Nem mulasztott az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor az ellenkérelem elkésettsége miatt nem marasztalta az alpereseket. Ő ugyanis 2008. február 13. napján megküldte ellenkérelmét a bíróságnak, a felhívásnak tehát a megszabott határidőn belül eleget tett. Egyetértett az elsőfokú bíróság által az elévülés körében tett okfejtésével is.

A II. rendű alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a keresetét elutasító elsőfokú ítélet ellen az alperesek keresete szerinti marasztalása érdekében fellebbezett, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján, fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése. Erre tekintettel a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, ennek során eljárási szabályt nem sértett, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a tényállást – az alábbi kisebb módosítástól és kiegészítésektől eltekintve – helyesen és teljes körűen állapította meg. Az abból levont jogi következtetése is megalapozott volt, ezért az ítéltábla a meghozott döntéssel és annak indokaival is egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel utóbbiakat mindössze az alábbiakkal egészíti ki.

Az ítéltábla megállapította, hogy a felperes alaptalanul sérelmezte a 9-I. sorszámú végzésben megszabott tizenöt napos határidő alperesek általi elmulasztása miatti jogkövetkezmények

levonásának hiányát. A 9-I. sorszámú végzés és a 9. sorszámú végzés térítvénye alapján ugyanis megállapítható, hogy azokat az I. rendű alperes 2018. január 26-án, a II. rendű alperes 2018. január 29-én vette át. A 9-I. sorszámú végzésben az elsőfokú bíróság valóban arra hívta fel az alpereseket, hogy a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül nyilatkozzanak a keresetre, és adják elő a védekezésük alapjául szolgáló tényeket. A 9. sorszámú végzésben ugyanakkor az a tájékoztatás szerepelt, hogy „az alperesnek a keresetre tizenöt nap alatt / legkésőbb a tárgyaláson nyilatkoznia kell”. Ebből következően az alpereseknek két, egymással ismeretlen logikai kapcsolatban álló határidő is rendelkezésükre állt ellenkérelmük előterjesztésére. Az I. rendű alperes 2018. február 13-án nyújtotta be írásbeli ellenkérelmét 11. sorszám alatt. A II. rendű alperesi ellenkérelmen ugyan január 22-i érkeztető dátum szerepel, a beadvány keltezésből és a felhívás kézbesítésének időpontjából azonban az következik, hogy az minden bizonnyal valójában február 22-én érkezett. Az alperesek tehát a 2018. március 8. napján tartott első tárgyalást megelőzően előterjesztették írásbeli ellenkérelmüket. A 9. sorszámú végzésben megszabott határidőre is figyelemmel ezért beadványaik nem tekinthetők elkésztettnek, de az I. rendű alperes által február 13-án benyújtott beadvány még a 15 napos határidőn is belül van. Így esetében a mulasztás fel sem merülhet. Erre tekintettel nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, amikor intézkedés nélkül hagyta az alperesek ellenkérelmét. Ez okból tehát az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem kerülhet sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállásban – minden bizonnyal elírás folytán – tévesen rögzítette a Fővárosi Törvényszék 24.B.873/2010/223. sorszámú ítéletének keltét (ítélet 3. oldal harmadik bekezdés). Annak helyes időpontja valójában – a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően – 2015. június 5. Ezen pontosításon túlmenően az ítélet tábla a tényállást azzal egészíti ki, hogy a Fővárosi Ítélet tábla 5.Bf.296/2015/24. sorszámú végzésének kelte 2016. június 17. Rögzíti továbbá a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperes 2017. május 9-én kelt levelével szólította fel az I. rendű alperest kárai megtérítésére. Megállapítja továbbá az ítélet tábla, hogy a felperes keresete 2017. június 19. napján érkezett az elsőfokú bírósághoz.

Az ekként pontosított és kiegészített tényállásból levont jogi következtetéseket és a meghozott döntés indokolását illetően az ítélet tábla elsősorban arra mutat rá, hogy a Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése értelmében az elévült követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni. A Ptk. 204. §-ának (3) bekezdése alapján azonban ezt a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe. Az adott esetben azonban az alperesek ellenkérelmeikben kifejezetten hivatkoztak az elévülésre, ezért az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett azt.

Az elévülési kifogásra tekintettel a perben a felperes csak akkor lehetett volna pernyertes, ha a Ptk. keresetének jogalapját képező 339. és 349. §-ának (1) bekezdésében írt törvényi tényállás valamennyi tényállási elemét bizonyítja, és az alperesi hivatkozással ellentétben az is megállapítható, hogy követelése nem évült el. A kártérítési tényállás fennállása és az elévülés hiánya tehát konjunktív feltételek, azaz bármelyik teljesülésének elmaradása (a felperes nem bizonyít minden kártérítési tényállási elemet, vagy megállapítható, hogy a követelés elévült) a kereset elutasításával jár. Ebből következően a kereset teljesítése szempontjából valamennyi fent írt körülmény egyaránt és egyformán fontos.

A Pp. nem tartalmaz előírást arra nézve, hogy a per érdemének eldöntése szempontjából releváns kérdéseket a bíróságnak milyen sorrendben kell vizsgálnia. A Pp. 2. §-ának (1) bekezdése azonban kimondja, hogy a bíróság feladata egyebek mellett az is, hogy a feleknek a jogviták ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. Ebből következően a bizonyítási eljárást és a perben vitás kérdések vizsgálatát is úgy, olyan sorrendben köteles a bíróság végezni, ahogy az

leginkább elősegíti a per mielőbbi befejezését. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy konjunktív feltételek esetén annak a kérdésnek a vizsgálatával célszerű kezdeni az eljárást, amely a leggyorsabban eldönthető, ez ugyanis – a vizsgálat eredményétől függően – akár a jogvita egészének eldöntését és az eljárás gyors befejezését eredményezheti.

Nem sértett tehát eljárási szabályt az elsőfokú bíróság akkor, amikor az alperesek elévülési kifogását vizsgálta elsődlegesen. Az e tekintetben releváns tényeket illetően ugyanis a felek között nem volt vita, csak jogkérdésben kellett döntenie, ezért azonnal látható volt, hogy bizonyítási eljárás lefolytatására e körben nem lesz szükség. A kártérítési felelősségi tényállás tekintetében azonban – annak összetettsége miatt – terjedelmes bizonyítás ígérkezett. A bíróság a vizsgálandó kérdések sorrendjével kapcsolatos ezen döntését utólag igazolta az, hogy az elévülési kifogást eldöntve a harmadik tárgyaláson az egész kereset elbírálható volt. Az elévülésnek a per többi vitás körét megelőző vizsgálata tehát nem valósított meg eljárási szabálysértést, ezt alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében, ezen okból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt.

Mivel pedig a fentiek szerint a per elsődleges kérdésévé az elévülés vált, ezért alappal hívta fel az elsőfokú bíróság a 2018. március 8-i tárgyalást elhalasztó végzésében (13. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal második bekezdés) a felperest arra, hogy jelölje meg, mely alperesi magatartással kapcsolatban, milyen kár érte. A felhívásnak maradéktalanul eleget teendő e körben a felperesnek – éppen az elévülési kifogásra tekintettel – azt is elő kellett volna adnia, hogy az egyes kárai pontosan mikor következtek be. A Ptk. 326. §-ának (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, azaz a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján akkor, amikor a károsult vagyonában beáll az értékcsökkenés, első ízben elmarad valamely – egyébként őt illető – vagyoni előny, vagy szükséges költsége merül fel. A kártérítési követelés elévülése szempontjából tehát alapvető kérdés a kár bekövetkezésének időpontja. A keresetlevél az ezzel kapcsolatos tényelőadást nem tartalmazta, ezért alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében az alperesi védekezés ismertté válását követően a Pp. 95. §-ának (2) bekezdése és 121. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján hozzá intézett ezzel kapcsolatos bírói felhívást is. Eljárási szabálysértés hiányában ez sem eredményezheti az ítélet hatályon kívül helyezését.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy a felperes a fenti bírói felhívásnak nem tett maradéktalanul eleget. A felperes ugyanis még a 22. sorszámú jegyzőkönyvben (2. oldal második bekezdés) is azt nyilatkozta bírói kérdésre, hogy „az elévülés kezdő időpontját ... nehéz megjelölni” és ennek megfelelően ezt nem is tette meg. A felperes tényelőadása tehát a per eldöntése szempontjából releváns kérdés tekintetében nem állt rendelkezésre, a felperes maga sem jelölte meg pontosan, hogy az elévülés álláspontja szerint mikor kezdődött.

Éppen ezért a másodfokú bíróság csak abból tudott kiindulni, hogy a felperes a 21. sorszámú előkészítő iratában (2. oldal utolsó bekezdés) azt nyilatkozta, hogy „a nyomozati és az ügyészi szak alatt is tisztában voltam azzal, hogy az alperesek nekem kárt okoztak”. Ebből pedig az a következtetés vonható le, hogy a felperes valamennyi kára bekövetkezett legkésőbb az ügyészi szak befejeződéséig, mivel ekkor már saját előadása szerint azok mindegyikéről tudott. A kártérítési követelése tehát esedékessé vált, azaz az elévülési idő valamennyi kár vonatkozásában legkésőbb ebben az időpontban megkezdődött. A büntető eljárás ügyészi szakasza a vádemeléssel fejeződik be. Az I. rendű alperes 19. sorszámú beadványában hivatkozott a felperes elleni büntetőügy másik vádlottja által indított kártérítési perben a Fővárosi Ítéltábla által hozott I.Pf.21.273/2017/7. számú másodfokú ítéletre, (3. oldal, második, harmadik bekezdés) amely szerint a vádirat benyújtására 2010. június 14. napján került sor.

A másodfokú bíróság tehát az elsőfokú ítélet indokolását annyiban pontosítja, hogy a felperes egyes követeléseinek esedékessé válása a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, de az elévülési idő valamennyi tekintetében legkésőbb 2010. június 14-én megkezdődött, és ehhez képest a Ptk. 324. §-ának (1) bekezdése értelmében 2015. június 14-én letelt. A felperes tehát kártérítési igényét legkésőbb ezen időpontig érvényesíthette volna, ezt azonban elmulasztotta, mert keresetét a kiegészített tényállás szerint csak 2017. június 19-én nyújtotta be. Az elévülési idő anyagi jogi határidő és nincs olyan, a Pp. 105. §-ának (4) bekezdésében írt eljárási szabállyal analóg anyagi jogi szabály, amely általában, vagy kifejezetten az elévülés tekintetében kimondaná, hogy a határidő megtartott akkor is, ha a jogosult a határidő lejárta előtt a szükséges anyagi jogi nyilatkozatot postára adja. Ezért helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes elkészen érvényesítette igényét.

Megalapozatlanul hivatkozott a felperes az elévülés nyugvására is. A felperes ellen folyamatban lévő, bírósági szakaszba jutott büntetőeljárás ugyanis nem tekinthető olyan a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti akadálynak, amely a felperes polgári jogi igényének érvényesítését – mint menthető ok – gátolta volna. A terhelt elleni büntető eljárás nyomozati és ügyészi szakában az eljáró hatóságok által foganatosított eljárási cselekmények polgári jogi értelemben vett esetleges jogellenességének kérdése teljes mértékben független attól, hogy a tovább folyó, immár bírósági szakaszba jutott büntetőeljárásban a vádlott büntetőjogi felelősségét utóbb megállapítja-e a bíróság. A vádlott esetleges büntető jogi felelőssége sem teszi ugyanis polgári jogilag jogszerűvé az egyébként jogellenes hatósági aktusokat. A felperes által károkozónak tekintett alperesi magatartások esetleges jogszerűtlensége tehát nem az ő büntetőjogi felelősségének hiányát megállapító, utóbb született büntető bírósági ítéletből következik, hanem már eredendően is az volt – amennyiben ténylegesen törvénysértően jártak el az alperesek. A felperes büntetőjogi felelőssége tárgyában folyt eljárásban hozott ítélet hiánya tehát nem volt a jelen per tárgyát képező kártérítési igény érvényesítésének akadálya, ezért az elévülési idő Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti nyugvását a felperes hivatkozásával ellentétben nem okozhatta.

Arra is alaptalanul hivatkozott a felperes, hogy csak a büntetőeljárás bírósági szakaszában jutottak tudomására az alperesekkel szembeni polgári jogi igényével kapcsolatos és így az igény érvényesítését lehetővé tevő bizonyítékok. Egyrészt a bizonyítékok rendelkezésre állásának hiánya nem minősülhet az elévülés nyugvását okozó körülménynek, mert ilyen alapon a bizonyítatlan vagy az elévülési időn belül bizonyíthatatlan polgári jogi követelések gyakorlatilag soha nem évülnének el. Másrészt pedig a felperes elleni büntetőeljárás bírósági szakaszában nem az alpereseknek az eljárás korábbi szakaszában tanúsított magatartásával kapcsolatos, a felperes polgári jogi kárigénye szempontjából releváns új bizonyítékok merültek fel, hanem kizárólag a felperes büntetőjogi felelősségének hiánya nyert bizonyítást. E bizonyítékok azonban a fentiek szerint irrelevánsak a felperes kárigénye szempontjából.

Akkor is eredménytelen lenne a felperes elévülés nyugvására történő hivatkozása, ha az általa megjelölt körülmények miatt, vagy bármilyen egyéb okból az elévülés az általa megjelölt időpontig, azaz 2016. június 17-ig a fentiekkel ellentétben mégis nyugodott volna. A Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti egy éves anyagi jogi határidő ugyanis kizárólag az igény érvényesítése céljából áll a jogosult rendelkezésére. E megfogalmazás – helyes értelmezés szerint – nem jelenthet mást, mint azt, hogy a jogosultnak a megadott egy éves határidőn belül bíróság előtt kell előterjesztenie a kötelezettel szembeni igényét, ha az akadály megszűnésekor az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél rövidebb idő van hátra. A Ptk. e rendelkezése ugyanis nem az elévülés nyugvásának klasszikus szabályaival azonos jogintézmény, mert ennek alapján nem az igény érvényesítésének

átmeneti gátját képező akadály felmerülése előtt már folyó elévülési idő hosszabbodik meg az akadály fennállásának időtartamával, hanem a törvényi feltételek fennállása esetén az elévülési határidőtől és az arra vonatkozó szabályoktól függetlenül egy önálló, kizárólag az igény érvényesítésére szolgáló új, egy éves határidő indul meg. Az igényérvényesítés fogalmának ilyen módon való értelmezését támasztja alá az is, hogy a már lejárt elévülési idő nyugvása logikailag is kizárt.

Alaptalanul hivatkozott tehát a felperes az I. rendű alperes részére küldött, a kár megtérítésére vonatkozó, 2017. május 9-i keltezésű felszólító levelére. Ez ugyanis nem idézi elő az elévülés nyugvását, tekintettel arra, hogy a fentiek szerint az elévülési idő már 2015. június 14. napján lejárt. A már lejárt elévülési idő nyugvását semmilyen körülmény nem idézheti elő. Még akkor sem, ha ez a körülmény az elévülési idő folyamatban léte alatt egyébként valóban az elévülés nyugvását okozta volna.

Megalapozottan jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes követelése elévült, és így bírósági úton nem érvényesíthető. A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése értelmében annak helyes indokaira és a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére is utalással a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

A felperes alaptalanul sérelmezte a perköltség megállapítását is a II. rendű alperes részére. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a perköltséget a bíróság a pernyertes fél részére állapítja meg. A pernyertes fél perköltségre való jogosultsága pedig független attól, hogy jogi képviselétől milyen módon gondoskodik: ügyvédet hatalmaz meg ügyenként eseti, vagy állandó jelleggel, vagy perbeli jogi képviselét jogász tevékenység végzésére irányuló munkaviszony létesítésével jogtanácsos, vagy jogi előadó alkalmazása útján biztosítja. Akármelyik megoldást is választja ugyanis, ezzel kapcsolatban bizonyosan költségei merülnek fel, amelyet a pereszes félnek a fentiek szerint meg kell térítenie. Ezt a Pp. 75. §-ának (2) bekezdése kifejezetten ki is mondja annak rögzítésével, hogy a perköltséghez a felet képviselő ügyvéd és jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készíadásait és munkadíját is hozzá kell számítani. A jogi előadót pedig a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján a jogtanácsossal és az ügyvéddel azonos jogállás illeti meg. Erre tekintettel jogi előadó esetén is megilleti a felet a költségrendelet alapján számított ügyvédi munkadíjnak megfelelő összegű perköltség.

A felperes tehát eredménytelenül fellebbezett, az alpereseknek azonban a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért a felperes másodfokú perköltségben marasztalását a másodfokú bíróság mellőzte. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XC. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése szerint 2.500.000 forint összegű fellebbezési illetéket az Itv. 74. §-ának (3), a Pp. 78. §-ának (1) és a költségmentességnek a bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése, valamint a rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. január 8.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

dr. Örkényi László s. k. előadó bíró

dr. Kollár Zoltán s. k. bíró